

3x3 avīze #1

2013.g.

14. augustā

Sveicināti 3x3 Gažezērā!

Sanākam jau 33. reizi gan jauni, gan ne tik jauni. Daži dalībnieki ir piedalījušies gandrīz visās šinīs nometnēs, citi ir izauguši ar 3x3. To redzam daudzajās trīspaaudžu ģimenēs, kas šogad mūsu vidū ir veselas astoņas:

- Pēteris Avens ar meitu Larisu, znotu Chris Taylor un mazbērniem Kai un Lukas
- Ilze Bērziņa ar meitu Iveti Larroquette un mazbērniem Lukas un Nahuel
- Daina Blitte ar meitu Ēriku D'Aoust, znotu Allen, un mazbērniem Aleksandru, Katarīnu, Modri un Tomasu
- Zinta Enzeliņa ar meitu Larisu Kaļiņu un mazbērniem Vizmu un Zinti
- Līga Jēkabsone ar meitu Marissu Kovatch un mazbērniem Arlo un Brix
- Elga Pone ar meitām Zintu Poni un Guntu Herron, mazbērniem Andri, Annu, Fēlikssu, Jūliju un Zaigu
- Ivars Vilciņš ar meitu Ariānu un mazmeitu Aleksandru
- Maija Zaeska ar meitu Amandu Jātnieci un mazdēlu Jāni

Pateicamies, ka nometnes vadību jau devīto gadu uzņēmusies Maija Zaeska ar meitu Amandu Jātnieci kā viņas labo roku un balstu. Ieva Johnson ir mūsu modinātāja rītos un saimniece, kas palīdz 3x3 sadarboties ar Gažezera vadību. Pie viņas var griezties ar praktiskām vajadzībām. Lai šādu nometni izkārtotu vajag daudz izpalīdzīgu roku. Bez visiem ieviržu vadītājiem un tiem, kas nodarbina bērnus Mazlācīšos un ½ x ½ programmās, ir tie, kas izkārtu vakara programmas un citas nodarbības. Amerikāņiem un pat latviešiem Latvijā bieži grūti ticēt, ka mēs šo visu darām aiz sirds degsmes un labas gribas.

Nometnes tēma šogad ir dabas parādības, ko izmanto galvenokārt folkloras ievirzē, vakarā un šķēršļu gājienā.

„3x3... mūžīgās jaunības un atjaunošanās avots.”

V. Nollendorfs

VAKARA PROGRAMMAS

Iepazīšanās vakars

Svētdienas vakarā, pēc vieglām vakariņām, trīstreiztrīsnieki sanāca iepazīties Kronvalda zāles pagalmā. Vadītāja Maija Zaeska izmantoja jauno tauri, ar kuras palīdzību varēja dzirdēt pat klusākos runātājus. Viņa

iepazīstināja ar visiem ieviržu un nodarbību vadītājiem un trīspaudžu ģimenēm. Lai nometnes noteikumu nolasīšana negarlaikotu un labāk paliktu atmiņā, dalībnieki tika sadalīti astoņās grupās un katrai grupai bija jāiztēlo kāds noteikums. „Vai tas esi TU?” skice mūs smidzināja un tā atcerēsies viens otru uzrunāt kā TU. Mūžīgi aprūkstošais tualetes

papīrs esot atrodams Saulgriežos. Ja nebūs vārda kartiņas, nedabūšot ēst.. „Hei lailī, lailī...” Mums tagad skaidrs, ka starp ēdamzāli (māte ar zīdaini) un baznīcu (cilvēka krusts) ir ambulance un ka peldēt nedrīkst iet viens. Noslēguma vakarā, ja kāds runāšot ilgāk par divām minūtēm, to noraušot no skatuves ar spieķi.

Saulīte pazudusi!

Ne pa jokam, caur pārkonu un lietu pirmdienas vakarā trīsreiztrīsnieki sanāca meklēt saulīti. Visi centās palīdzēt saules meitām atcerēties zinības, ko ļaunie gari bija izbūruši. Vienai bija aizmirsies kā izgatavot latviskus ēdienus - pīrāgus, Jāņu sieru, sklandu raušus un kvasu. Cita gribēja izrotāt māju svētkiem, bet bija aizmirsusi kā puzurus gatavot.

Vēl vienai bija tautas dziesmas izbirušas no galvas. Vienai bija aizmirsies kā apģērbt sievietes un vīriešus tautas tērpos. Divas bija izsalkušas un tām bija piemirsies kā makšķerēt, bet mūsu jaunākie palīgi žipri sazvejoja veselu grozu. Pa vidu vēl ļaunie gari centās uzbrukt palīgiem, bet ar dziesmu un trokšņiem tos varēja atvairīt. Katrai saules meitai bija kāds gudrības gabaliņš ko uzdāvēt palīgiem. Beigās sanāca:

Mums pazuda mīļā Saule
Ļauno garu rociņās.
Ļauno garu rociņās,
Mums dieniņa lai aizejiet.

Ļaunie gari paslēpuši
Mūsu mīļo Saulīti
Guļ zem galda pie lodziņa,
Kur Tevi gaidij' atnākam'.

Beigās saulīte tika atrasta!

Tiem bez izdomas, šeit ir runa par šķēršļu gājienu, ko ar lielu sajūsmu novadīja Larisa Kaļiņa ar daudzām palīdzēm. Lietainā laika dēļ šķēršļu gājiens bija jāpārceļ uz Kronvalda zāli, kur bija galvenokārt sanākuši bērni ar vecākiem, bet varbūt tā arī bija labi, jo telpās visiem nometņotājiem izgrozīties būtu bijis grūti. Pateicamies visiem „šķēršļiem” un Larisai, kas apsviedīgi tika galā ar neparedzētiem apstākļiem.

Zālē gan labi atskanēja bērnu skaļie kliegzieni, bet likās, ka visiem gāja labi. Un galvenais, nākamā dienā saulīte tiešām parādījās!

Okupācijas mūzejs, Rīga un dzeja

Tādu nosaukumu vakaram bija iedevusi 3x3 nometnes vadība, un Valters Nollendorfs to sirsnīgi izpildīja. Kā Okupācijas mūzeja valdes priekšsēdis, viņš varēja mums parādīt un pastāstīt to jaunāko. Kā dzejnieks viņš mūs iepriecināja ar piemērotu dzeju, un par Rīgu iznāca pastāstīt daloties ar 3x3 par savām personīgām gaitām.

Okupācijas mūzejs OM) nesen svinēja 20 gadu pastāvēšanu un visi četri Latvijas prezidenti ieradās svinībās atzīdami mūzeja nozīmi Latvijas valstij. Valters citēja Paula Gobela rakstu, kas ilgu gadu rakstījis un bijis padomnieks ASV valdībai par Baltijas Valstīm. Gobels uzsver, ka OM vēl lielāka nozīme ir tagad, nekā bija to dibinot, trīs iemeslu dēļ: 1) Mainās paaudzes un izzūd tiešā atmiņa par represijām un okupāciju. Svarīgi arī atcerēties, ka Latvija ir 20to gadu valsts turpinājums, kas ir svarīgs fakts starptautiskās tiesās. 2) Mainās ģeopolītiskais stāvoklis un irstošā Krievija var būt Latvijai ļoti bīstama. 3) Latviešiem zūd identitāte, gan padomju laika ietekmē, gan masu medijos. Līdz ar to, OM loma ir ļoti svarīga kā galvenai Latvijas atmiņu krātuvei par okupācijas laiku. Slīdītes par OM Valters ievadīja ar savu dzejoli:

Mēs nevaram noteikt
ne laiku,
nedz vietu,
saulei kur tecēt,
kur mēnesim skriet,
un tas jau nav vajadzīgs,
ja vien
pasaulē
varam
cits citam
garām
nepaiet.

Valters stāstīja cik ilgi iet izplānot un īstenot OM ēkas pārbūvi (projekts redzams zem šī raksta) un jaunās ekspozīcijas. Pagaidām viņi atrodas ASV bijušā vēstniecībā un cer līdz 2015. gadam būt jaunajās telpās. Pa to laiku viņi jau sāk veidot jaunās ekspozīcijas un vāc līdzekļus ekspozīcijām, kas izmantos jaunākās tehnikas un mūzeju izstāžu pieejas. Rādot detalizēto muzeja plānu, redzējām arī cik daudz jau saziēdots (950,000 LVL) un kas vēl vajadzīgs (550,000 LVL). Vakars beidzās ar dzejām un jautājumiem.

ASV ziedojumi Latvijas Okupācijas muzejam rakstāmi uz OMFA:

OMFA, c/o Ilze Resnis
10930 Nollwood Drive
Chardon, OH 44024

MĀJAS LAPA: www.okupacijasmuzejs.lv

Latvju rakstu kompozīcija

Latvju rakstu kompozīcijas ievirze, Ilzanes Grīnbergas vadībā, satiekas rītos no 9 līdz 11:45. Lai dalībnieki labāk izprastu tēmatu, Ilzane klasei rādīja slīdītes, kuŗas atspoguļoja kā šodienas Latvijas un Igaunijas mākslinieki un dizaineri lieto rakstus mūsdienu priekšmetos. Varēja redzēt kā dizaineri uzbūvē vienu zīmi, jeb simbolu lietojot vairākas variācijas dažādos veidos. Musturi var būt vienkārši, bet iespaidīgi visās ģeometriskās formās. Māksliniece Baiba Linga Bērziņa, latvianlights.lv, veido sveces visādos lielumos ģeometriskās formās kas savstarpēji papildina viens otru. Citi

mākslinieki gatavo papīra audumus, metāla darbus, sienas segas un rotas.

Kad slīdītes bija noskatītas, Ilzane izskaidroja ka katram ievirzes dalībniekam būs iespēja izveidot savu kompozīciju vai savu "logo" no latvju rakstu zīmēm, kuŗa izsaka kaut ko par sevi. Ievirzē būs iespēja gatavot krūzīti, svečturi un krekliņu. Izdalījusi katram rūtiņu blociņus, Ilzanes mākslinieciskā acs palīdzēja katram precizēt zīmējumus. Krūzītes tiks izdekorētas un apdedzinātas keramikas krāsnī, pašveidotie raksti tiks gludināti uz krekliem un no svečturiem spīdēs burvīga gaismiņa.

Gunta Beard

Trimdas / vēstures ievirze

Valters Nollendorfs pēc pāris gadiem atgriezies Garežerā 3x3 vadīt šo ievirzi. Viņam palīgos ir Jānis Peniķis, kurš vienmēr ir Garežera 3x3 sastāvdaļa, kā arī pensionējies vēstures profesors Andrejs Plakans, kurš cenšas dot šai ievirzei vēsturnieka objektivitāti. Var teikt, ka šī ievirze notiek pašpālsmes veidā. Ievirzē esam jau kritiski atskatījušies uz bēgļu gaitu sākumiem un iemesliem, bēgļu skaitu un runāsim par trimdinieku izklīšanu plašajā pasaulē. Esam arī pieskārušies pašpārvaldes jautājumiem abās okupācijās, kā arī latviešu pašvaldības trūķumam tajās.

Nākošajās dienās pievērsīsim uzmanību tādiem tēmatiem kā bēgļu dzīvei nometnēs (kulturālai, politiskai, sabiedriskai), attiecībām ar okupēto Latviju.

Arī neaizmirsīsim izvērtēt trimdinieku organizēšanos pasaules mērogā, trimdas ideoloģiju un politiku. Kādas bija paaudžu un vadības maiņas problēmas? Cik nozīmīga bija trimdas loma neatkarīgās Latvijas atjaunošanā? Noslēgumā pārdomāsim latviešu vecās trimdas un jaunās emigrācijas tālākās perspektīvas pasaulē.

Atgādinājums: Trimdas/vēstures ievirze satiksies arī sestdien, 17. augustā 9 – 11:45 Valdemāra zālē.

Juris Jauntirāns

Jaunums šī gada Trīsreiztrīs rotkalšanas darbnīcā!

Trīsreiztrīs rotkalšanas ievirze daļēji pazīstama ar to, ka mācāties viens no otra, gan audzēkņi, gan „bleķi.” Jau otrajā darba dienā mācījāmies jaunu tehniku, proti krāsainā metāla karsto kalšanu (hot forging). Trīs šī gada (ilggadīgie) rotkalšanas skolotāji Spuru Lilita, Astrīde Otto un Andris Rūtiņš visi mācījušies no saviem jau sen pie veļiem aizgājušiem meistariem Kļaviņu Juŗa, Grencionu Kārļa un citiem, kā sudrabu un bronzu kalt aukstu, nevis karstu. Aukstai kalšanai nav ievērojamu priekšrocību pāri karstai kalšanai, bet tā mēs bijām mācījušies, un tā vienmēr esam darījuši. Pazinām Daumanta Kalniņa grāmatu *Aiz Daugavas Vara Dārzs*, ko Daumants jau pirms daudziem gadiem

izdevis, pamatojoties uz savas pieredzes strādājot eksperimentālajā archeoloģijā savā Seno Rotu Kalvē, kas atrodas Cēsu pilsdrupu piekājē, bet neviens no mums nebija izmēģinājis Daumanta aprakstīto karstās veidošanas paņēmieni. Daumants, arī bijušais Gārezera 3x3 vieslektors “Zaļvaŗbleķis”, savā grāmatā aprakstījis, kā pakavsaktai galus var virpirms noplacināt un tad atrotīt, nokarsējot tos līdz sarkankvēlei (red hot) un ar standziņām apliekt ap dzelzs stiepli. Pats šādus saktu galus biju vienmēr ar lielāku vai mazāku veiksmi locījis aukstus. Rotkalšanas audzēknis Jānis Jātnieks taisījās savai īpaši

smagnējai pakavsaktai atrotīt galus un prasīja padomu, kā to darīt? Apskatīdams Jāņa saktu, es novērtēju, ka tā galus auksti locīt būs ļoti grūti vai pat neiespējami. Ieteicu izmēģināt „Zaļvaŗbleķa” metodi. Tā mēs ar Jāni apņēmāmies izmēģināt ko jaunu. Iespilējām saktu starp koka ielikņiem skrūvspīlēs un uzstādījām ugunsķieģeļus aiz tās. Lilitai un Astrīdei skatoties, sakarsējām ar acitlēna degli un sākām liekt. Es atliecu pirmo galu kamer Jānis karsēja ar liesmu un viņš atlieca otru kamēr es turēju degli. Priecājāmies, ka vēlamo rezultātu bija iespējams tik ātri un viegli panākt. Tā mēs visi iemācījāmies kaut ko jaunu! Noteikti nākotnē apsvēršu vai smagākus kalumus nav iespējami izdarīt vieglāk ar karsēšanu nekā bez. Paldies Jāni!

Andris Rūtiņš

Ne tikai lēni un greizi kokgriešanas ievirzē

Vadītāji Margers Caune un Ieva Johnson

Nu kā mums iet kokgriešanas ievirzē šogad? Būtu jāsaka, ka dažreiz mums iet greizi - piem., kad koks vai darba rīks vai pašas rokas neklausās (vai Mārģeŗa domās – tad kad neklausam meistaŗa ieteikumiem!) Daŗreiz mums iet lēnām, kad kārtīgi izplānojam, izmēram un zīmējam darbu ko darīsim un tad dzēŗam un atkal zīmējam... un tad dzēŗam un atkal zīmējam. Iet arī lēnām tad kad ierodamies ar materiāliem, labu ideju un kārtīgu plānu lai var tūlīt ķerties pie darba, atrodam, ka atvestais koka materiāls ir labā platumā, bet par īsu. Bet kad aizbraucam uz pilsētu un nopērkam jaunu skaistu koka materiālu, jaunpirktais ir labā garumā, bet par biezu. Nemazam nestāstīsim par mūsu

pieklājīgiem kokgriezējiem kuŗiem pieklājības dēļ gāja drusciņ ilgāk ķerties pie darba, jo negribot traucēt ievirŗu vadītājus aizbrauca uz pilsētu rūtiņu papīra dēļ!

Neuztraucaties 3x3 dalībnieki, kokgrieŗanā neiet tikai lēni un greizi – iet arī jautri ar labām un jaukām sarunām un jokiem kamēr visādas latvieŗu ansambļi mūs serinādē. Tikai mazliet baidos, ka

sarunas PAR jautrām, jo dažreiz aizraujamies un darba rīki mēdz vairs nekustēties. Nedēļas beigās jūs paŗi varēsit redzēt vai neesam par daudz runājuŗi pa nedēļu – vai esam spējuŗi pa nedēļu pabeigt mūsu koka karoti, drēbju karināmo, māŗas numurus, ornamentu un zalveŗu turāmo, bilŗu rāmi un alus kausu.

Larisa Kaļiņa

½ x ½

Lietus līst, pērcons ducina un saulīte tā mazliet tikai silda, bet tas noteikti neattur mūsu jauko grupiņu no jautrības. Kopā esam skaista grupiņa, astoņpadsmit bērnu vecumā no 6 – 12 un divi vadītāji. Iesākām runāt par dabas spīdekļiem, dabas brīnumiem. Minējām mīklas par saulīti, mākoņiem un lietutiņu. Lasījām pasakas par sauli, vēju un mēnesi.

Mūsu mērķis ir iepazīties ar latvisko rakstu zīmēm, kas attiecas uz konkrēto dabas parādību. Interesanti, vai atradīsim kādu līdzību varavīksnei, vai tā arī ir dabas parādība??? Bērniem patīk latviskie raksti un iezīmējām un iekrāsojām 3x3 plakātā.

Šodien puse no grupiņas devās ciemos pie

jaukās keramikas

vadītājas Gundegas, viņa bērniem parādīja kā var taisīt brīnumus no māla pikucīša. Mūsu acu priekšā tapa burvīga vāze. Skaisti. Gundegas iedvesmoti bērni sāka veidot dažādas krūzes, bļodas, trauciņus, zvaigznītes...

Esam priecīgi un kustīgi, labprāt spēlējamies pludmalē un ezerā, priecājamies par kārumiem pēc ēdienreizēm.

Mūsu jaukajā grupiņā ir daudz jaunu sejiņu un daudzas jau pazīstam no iepriekšējiem gadiem: Aleksandra, Tomas un Modris D'Aoust, Toms Sewruk, Jūlija Pone, Lukas un Kai Taylor, Amanda Kore, Kaija Lazda, Vizma un Zintis Kaļiņi, Māra Knochā, Madara Linde, Kaija Halvorsone, Magdalēna Austina, Katrīna Lenora, Emīlija Ragainis, Ansis Ostmanis un

nedēļas beigās pievienosies Lukas un Nahuel Larroquette.

Laila Švalbe

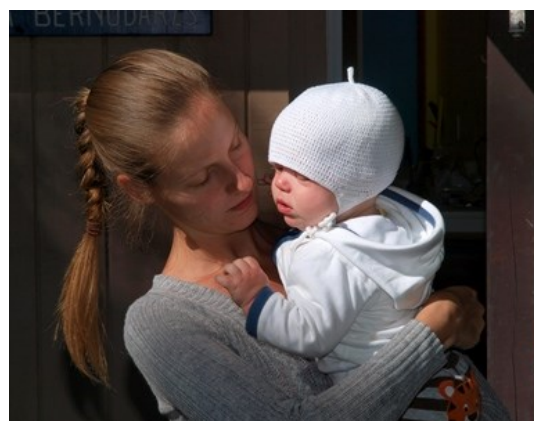

Mazlācīši

Baumas klīstot, ka mūsu Saulīte ir pazudusi. Bet, vai jūs zinājāt, ka patiesībā šogad 3x3 nometnē vizmo ne mazāk par septiņpadsmit saulītēm? Un tās visas atrodas Mazlācīšos. Ir tik kupls skaits saulīšu, ka visur tur, kur nometņotāji iet un pulcējas, saulīšu smieklī un soļi izstaro mīlestību un jautrību, kas silda mūsu sirdis. Šogad, saulīšu ganītājas ir Krista Cickovska, Ieva Zemīte, Inga Auziņa un Daira Morusa.

Daira Morusa

Dziedāšana

Dziedāšanu un folkloras ievirzi (par to nākamā numurā) vada un nīkšanu veicina enerģijas pilnais pāris no Latvijas Iveta un Vidvuds Medeņi. Dziedāšanu arī vada Amanda Jātniece, bet cerams, ka viņa neaizvainosies, ja šoreiz aprakstam vēl neredzētos viesus.

Man kauns atzīties, ka piemirsu, ka esmu satikusi gan vienu gan otru Medeni Amerikā, kaut katrs bijis tik vienu vienīgu reizi. Vidvuds te ciemojās ar Skandiniekiem, kad tie 1990. gadā apbraukāja latviešu centrus Amerikā. Es atceros Skandinieku uzvedumu kā ļoti emocionālu brīdi Kalamazū, kad visi ar aizturētu elpu skatījāmies, kas notiks Latvijā. Vidvuds tur toreiz bijis jauns puisis. Viņa onkulis

Vidvuds Medenis dzīvo te blakus Gārezeram.

Iveta ieradās uz atjaunoto 2x2 nometni 2006. gadā ārpus Vašingtonas, DC. un vadīja folkloras nodarbības, sevišķi lielo jaungada sagaidīšanu latviskā stilā.

Iveta un Vidvuds darbojas „Skandiniekos” jau 26 gadus un dzīvo tādā folkloras mutulī gan caur darbu Latvijas radio veidojot programmas *Laika rata rīti* (par gadskārtu svētkiem) un *Greizie rati* (par mīklām), gan draugu pūlī. Viņus daudz aicinot uz intervijām savos skaistajos tautas tērpos, ko

Iveta pati gatavo ar savu uzticamo kājminamo Singera šujmašīnu. Mācot Ekonomikas un Kultūras augstskolā, Ivetai nākas saskarties ar daudz jauniešiem, kas tad vēlāk aicina mičot, vadīt kūmu godus un citus svētkus. Viņa palīdz jauniešiem vienkārši, bet skaisti atzīmēt svarīgos svētkus ar to, kas ir pie rokas. Līdzīgi cilvēki pievelk līdzīgus un tā kā Iveta un Vidvuds ir prieka pilni, tā ap viņiem staro prieks. Viņi izbauda Gārezera dabu un priecājas par atvērtiem, laipniem un zinošiem ļaudīm 3x3.

MBz

Dzirdēts, redzēts, novērots:

Vai ir kāda vieta kur folkloras pāris NAV redzēts bučojamies?

Sirsnīgs paldies ziedotājiem!

Ilze Bērziņa

Sandra Kalve

Vija Mieziņa

Ieva Ragaine

Ilze Schwartz

Maija Strauts

Vilnis & Maija Strēlnieki

Inga Zadvinska

Jānis Zeltiņš

Latviešu Organizāciju Apvienība Minesotā
(LOAM)

Daugavas Vanagi

Latviešu Fonds

Pēdējos pāris gadus Garežera vasaras vidusskola notur savu izlaidumu svētdienas rītā un visiem skolniekiem jāizvēcās, telpas jāiztīra, pirms iekšā var vākties 3x3 dalībnieki. Šogad bija sarunāta profesionāla tīrīšanas kompānija, kas īsajā laikā visas telpas iztīrīja, kaut vidusskolas audzinātāji daudz piestrādāja pēc izlaiduma, lai tīrītājiem būtu vieglāk. Pateicamies Garežeram un GVV!. Techniskas lietas ir jākārt ar Garežera administratoru Andreju Dumpi, ne vidusskolas darbiniekiem. Kontakta informācija atrodama Garežera mājas lapā: www.garezers.org

Atgādinājums!

Gatavojiet uzvedumus ceturtdienas vakara ugunskuram.

Saceriet pantīņus Hei laili laili dziesmai piektdienas vakaram.

Garežera bibliotēka ir peejama Kronvalda zāles lejas stāvā blakus kamīna telpai. Telpa nav aizslēgta un gaisma ir ārpus durvīm. Ja vēlaties kādu grāmatu izrakstīt, norādījumi ir uz sienas pie druvīm. Ir vairāki plaukti, kas atzīmēti ar koši rozā zīmēm, ar pārdodamām grāmatām. Lūdzu sazināties ar Mairu Bundžu, ja vēlaties kādu nopirkt. Augšas stāvā mācību/mēdiju telpā ir vārdnīcas, enciklopēdijas un jaunākās grāmatas. Garežera bibliotēkai vajadzīgas grāmatas izdotas pēdējos 10 gados, maz kas vecāks.

Grāmata 3x3 ārpus Latvijas 1981-2011

ir pieejama elektroniskā formā 3x3 mājas lapā: www.3x3.lv/gramata-par-3x3-kustibu.html
Tur ir arī norādījumi kur var grāmatu nopirkt drukātā formā.

Redakcija:

Sams Knochs un

Maira Bundža

Foto: Dzidra Tropa,

Sams Knochs, u.c.

Galvas zīmējums: Linda Treija

Nosaukumu ieteica: Guna

Sensnovis

Korektors: Elga Pone, Kristīne

Putne, Ināra Strautniece, Maija

Zaeska; Kafiju piegādāja: Astrīde Otto

